

Дело C-434/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

16 септември 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Landgericht Frankfurt am Main (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

2 септември 2020 г.

Ищец в първоинстанционното производство и жалбоподател в производството по обжалване:

flightright GmbH

Ответник в първоинстанционното производство и в производството по обжалване

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A.S.

[...]

Определение

По спора със страни

flightright GmbH [...], Потсдам,

ищец в първоинстанционното производство и жалбоподател в
производството по обжалване,

[...]

срещу

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A. S. [...], Анталия,

ответник в първоинстанционното производство и в производството по
обжалване

[...] [ориг. 2]

На 2 септември 2020 г. 24-то гражданско отделение на Landgericht Frankfurt am Main (Областен съд Франкфурт на Майн) [...]

определи:

Спира производството по делото.

На основание член 267 ДФЕС отправя до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси относно тълкуването на правото на Съюза:

- 1. Трябва ли членове 4 и 7 от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Съвета от 11 февруари 2004 г. да се тълкуват в смисъл, че промяна на резервацията за друг, по-ранен полет, с който пътникът достига своя краен пункт на пристигане 10 часа и 1 минута преди планираното време за пристигане на първоначално резервирания полет, представлява случай на отказан достъп на борда, за който се дължи обезщетение?**
- 2. При утвърдителен отговор на първия въпрос: трябва ли — както по принцип се изисква от член 3, параграф 2, респ. член 2, буква й) от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Съвета от 11 февруари 2004 г. — пътникът да се представи на гишетото за регистрация, респ. да се представи за качване на борда съответно в посочения час или не по-късно от 45 минути преди обявения час на излитане на първоначално резервирания полет, за да се приложи Регламент (ЕО) № 261/2004 на Съвета от 11 февруари 2004 г., респ. да се обоснове наличието на отказан достъп на борда, за който се дължи обезщетение, въпреки че поради използването на променения по-ранен заместващ полет това фактически вече не е било възможно? [ориг. 3]**

Мотиви

Въз основа на правата, които са му били цедирани, ищецът в първоинстанционното производство претендира обезщетения поради отказан достъп на борда на основание Регламент № 261/2004 (наричан по-нататък „Регламентът“).

Като част от пакетно туристическо пътуване цедентите разполагат с потвърдени резервации за полет от Франкфурт до Анталия на 18 април 2019 г. (YQ141), който трябва да се извърши от ответника, с час на заминаване по разписание в 18:40 ч и час на пристигане по разписание в 23:05 ч. Един ден преди заминаването, на 17 април 2019 г. туроператорът ги уведомява, че резервацията им е променена за друг, по-ранен полет (XQ143) с час на заминаване по разписание в 9:02 ч и час на пристигане по разписание в

Анталия в 13:04 ч. Те се качват на този полет. Със заместващия полет цедентите достигат местоназначението си в Анталия на 18 април 2019 г. още в 13:04 ч, т.е. 10 ч и 1 минута преди планирания час на пристигане на първоначално резервирания полет.

С решение от 28 ноември 2019 г. Amtsgericht Frankfurt (Районен съд Франкфурт) отхвърля иска с мотива, че не е налице нито отмяна по смисъла на член 5 от Регламента, нито т.нар. голямо закъснение при пристигането. Няма и случай на отказан достъп на борда по смисъла на член 4 от посочения регламент: от една страна, на цедентите не бил изрично отказан достъп на борда, тъй като в противоречие с член 3, параграф 2 и на член 2, буква й) от Регламента те не се представили на гишето за регистрация, респ. за качване на борда съответно в посочения час или не по-късно от 45 минути преди обявения час на излитане на първоначално резервирания полет. Освен това поради промяната на резервацията цедентите не трябвало да чакат, а могли да прекарат половин ден повече в мястото за почивка. Смисълът и целта на Регламентът били обезщетение да се предоставя само при закъснение при пристигането, не и в случай на по-ранно пристигане от планираното.

Във въззивната си жалба ищецът в първоинстанционното производство продължава да застъпва становището, че прехвърлянето на друг, по-ранен полет, следвало да се разглежда като случай на отказан достъп на борда. **[ориг. 4]**

Дали жалбата ще бъде уважена зависи основно от това дали промяната на резервацията против волята на пътника, довела до по-ранно пристигане в крайния пункт в сравнение с първоначално резервирания полет, представлява отказан достъп на борда.

Този въпрос все още не е бил решен от Съда. Съдът на Европейския съюз е постановил в решение от 30 април 2020 г. (по дело C-191/19), че в случай на една-единствена резервация и на промяна против волята на пътника на резервацията за първия полет за по-късен полет, пътниците нямат право на обезщетение, когато въпреки променената резервация за първата част от пътуването, е хванат свързващият полет за втората част от него, така че пътниците са стигнали в крайния пункт без закъснение в часа на пристигане по разписание. Наистина промяната на резервация на полет, част от пътуване, водело до неудобство. Това неудобство обаче не можело да се счита за „сериозно“ по смисъла на посочения регламент и оттам за такова, за което се дължи обезщетение, когато пътникът достигне крайния пункт в „часа на пристигане по разписание“.

Този случай обаче не следва да се сравнява с разглеждания в настоящото производство. В настоящия случай, от една страна, не става въпрос за една-единствена резервация на няколко свързани полета. От друга страна, обаче в разглеждания случай цедентите не са стигнали в крайния пункт в „часа на

пристигане по разписание“, а 10 часа и 1 минута преди планирания час на пристигане.

От факта, че в случай на отмяна, за която пътникът е бил уведомен по-малко от 7 дни преди началото на полета по разписание, правото на пътника на обезщетение е изключено по силата на член 5, параграф 1, буква в), подточка iii) от Регламента само ако му е предложено премаршрутиране, което му позволява да замине не по-късно от един час преди началото на полета по разписание и да достигне своя краен пункт на пристигане за по-малко от два часа след времето за пристигане по разписание, би могло да следва, че и при промяна на резервацията съществува право на обезщетение, когато предложеният заместващ полет започне повече от 1 час по-рано от резервирания полет, респ. пристигне повече от 1 час по-рано в крайния пункт.

В полза на тезата за наличие на отказан достъп на борда, за който се дължи обезщетение, би могло да бъде обстоятелството, че теоретично по-ранен полет може да доведе до удължаване на престоя в крайния пункт, но това не е непременно желано от пътника, например защото полетът не е бил част от ваканционно пътуване или още защото по-ранното пристигане води до необходимост от допълнителна ношувка в крайния пункт, която трябва да бъде платена, или защото **[ориг. 5]** пристигането е през нощта. Всички тези неудобства биха могли да обосноват плащането на обезщетение.

Ако такава промяна на резервацията за по-ранен полет представлява отказан достъп на борда по смисъла на член 4 от този регламент, се поставя следващият въпрос дали и в този случай е приложим Регламентът, т.е. дали — както се изисква от член 3, параграф 2 от Регламента — пътникът е трябвало да се представи на гишето за регистрация в определения час и дали — както се изисква от член 2, буква й) от Регламента — освен това пътникът трябва да се е представил за качване на борда.

Въпросът дали тези изисквания трябва да бъдат изпълнени без изключение, а именно в частност дали, за да се приложи Регламентът, задължително пътникът трябва да се представи на гишето за регистрация в определения час за първоначално резервирания полет, когато това — както в настоящия случай на предварително съобщена промяна на резервацията и използване на по-ранния спрямо резервирания полет заместващ полет — фактически вече не е било възможно, досега не е решен еднозначно от Съда на Европейския съюз, по-специално не и в Решение на Съда от 30 април 2020 г. (дело С-191/19). В основата на това решение също стои положение, в което резервацията на пътника е променена против волята му за друг полет. Съдът отправя критика, че от преюдициалния въпрос не било ясно дали ищецът по това дело действително се е представил на гишето за регистрация в предвидените в член 3, параграф 2 от Регламента срокове. От това решение би могло да се направи извод, че пътникът трябва да се представи на гишето за регистрация и в случай на предварително отказан достъп на борда. Не е

изключено обаче Съдът да държи на това изискване само когато, за разлика от настоящия случай, пътникът реши да не използва променения заместващ полет и вместо това продължи да иска превоз с първоначално резервирания полет. За сметка на това на въпроса дали пътникът трябва да се представи за качване на борда, и тогава, когато — както в настоящия случай — използва променения заместващ полет, не е отговорено в решението на Съда от 30 април 2020 г.(дело C-191/19). [ориг. б]

В хипотезата на т.нар. предварително отказан достъп на борда, тоест при промяна на резервацията, която е съобщена няколко дни преди заминаването по разписание, би могло изискванията на член 3, параграф 2 и на член 2, буква й) от Регламента да не бъдат спазени. Съгласно практиката на BGH (Федерален върховен съд) [...] изискванията на Регламента относно правата на пътниците във въздушния транспорт трябвало да се смекчат от телеологична гледна точка, така че в случай на т.нар. предварително отказан достъп на борда от пътника не можело да се изисква да се представи на гишето за регистрация, респ. за качване на борда. Предвид високото равнище на защита, което се цели с Регламента относно правата на пътниците във въздушния транспорт, не би съответствало на засегнатия интерес да се изисква от пътника да отиде до летището и да поиска превоза, когато още от самото начало е ясно, че ще му бъде отказано качване в самолета. Това би била лишена от смисъл формалност. Освен това в противоречие с принципа на добросъвестност би било на въздушния превозвач да се даде възможност да осуети изпълнението на условията за предоставяне на обезщетение поради отказан достъп на борда, като откаже да регистрира пътника на гишето за регистрация, респ. му откаже достъп за качване на борда. Ето защо в случай на т.нар. предварително отказан достъп на борда правото на обезщетение не можело да зависи от явяването на пътника на гишето за регистрация.

[...]